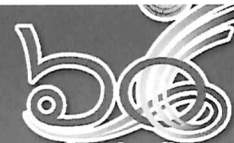

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

๖๐ปี มหาวิทยาลัยบูรพา
ตริวิสารสถานพัชรสมโภช
๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

The 15th National Conference 2014
on Political Science and Public Administration

การประชุมวิชาการ
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ

ครั้งที่
15

บทความฉบับเต็ม

โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคคอภิวัตน์ ท้องถิ่นอภิวัตน์: นัยต่อสังคม
Globalization, Regionalization and Localization: Implications for Thai So

จัดโดย

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยจาก

ประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 15

โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคคอภิวัตน์ ท้องถิ่นอภิวัตน์: นัยต่อสังคม
Globalization, Regionalization and Localization: Implications for Thai

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

๖๐ปี มหาวิทยาลัยบูรพา
ตริวิสารสถานพัชรสมโภช
๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 15

“โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคคอภิวัตน์ ท้องถิ่นอภิวัตน์: นัยต่อสังคมไทย”

(Globalization, Regionalization, and Localization:)

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

1. ศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ภูมิณี
2. รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ สมบูรณ์
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยันต์ ไชยพร
4. รองศาสตราจารย์ ดร. ธันวัฒน์ รัตนศักดิ์
5. รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สามัคคีธรรม
6. รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยากร หวังมหาพร
7. รองศาสตราจารย์ ดร. สุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ
8. รองศาสตราจารย์ ดร. อัครกรณ์ วงศ์ปรีดี
9. รองศาสตราจารย์ ดร. โคทม อารียา
10. รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์
11. รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิท กังสนันท์
12. รองศาสตราจารย์มานิต ศุภรสกุล
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิศาล มุกดาร์ศรี
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงนา พิษิตปัจจา
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตรี ดร. ณัฐกริช เปาอินทร์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภมิตร ปิติพัฒน์
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระ กุลสวัสดิ์
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญบง ชัยเจริญวัฒนะ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โอปาร์ ถิ่นบางเตียว
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประไพร์ อภิชาติสกล
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกษม เพ็ญพินันท์
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รงค์ บุญสวยขวัญ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศาสตรินทร์ ต้นสุน
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุระชัย ชูผกา

28. ร้อยตำรวจเอก ดร. วิเชียร ต้นศิริคงคล
29. ดร. นิติ มณีกาญจน์
30. ดร. เก่งกิจ กิติเรียงลาภ
31. ดร. ปิยะ นาควัชระ
32. ดร. วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ
33. ดร. ภัสนันท์ พ่วงเถื่อน
34. ดร. อนุรัตน์ อนันทนารธร
35. ดร. อมรทิพย์ อมราภิบาล
36. ดร. ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์
37. พันตำรวจโท ดร. ไหวพจน์ กุลาชัย
38. ดร. มาโนชญ์ อารีย์
39. ดร. จักรี ไชยพิณีจ
40. ดร. ชัยณรงค์ เครือนวน
41. ดร. สกฤติ อีสริยานนท์
42. ดร. ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
43. ดร. บุญรอด บุญเกิด
44. ดร. สกฤต อันมา
45. ดร. บุญเลิศ ของเพชร
46. ดร. สรชัย ศรีนิสานต์สกุล
47. ดร. สติธร ธนานิธิโชติ
48. ดร. โชติสา ขาวสนิท
49. ดร. ภัทรพงษ์ รัตนเสวี
50. ดร. ภัทราวดี มากมี
51. อาจารย์พงษ์ศธร แก้วมณี
52. อาจารย์ธัญวัฒน์ กฤตยานวัช
53. อาจารย์จิรายุทธ์ สีม่วง
54. อาจารย์นพวรรณ พึ่งพา
55. นายปกรณ์ สัตยวณิช

**แนวทางความสำเร็จด้วยการสร้างเครือข่ายทางสังคม
ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ จำกัด**

**The way to success of a social network
of Prachuabkhirikhan high school teacher saving
and credit cooperative Ltd.**

พิทักษ์ ศิริวงศ์¹, เกศวรางค์ ขวัญยืน²

¹รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) การสร้างเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจวบคีรีขันธ์ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจวบคีรีขันธ์จำกัด 3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง/วิธีการในการแก้ไขปัญหาในการประสบความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจวบคีรีขันธ์ จำกัด เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative research)ด้วยวิธีปรากฏการณ์วิทยา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า 1) การสร้างเครือข่ายทางสังคมนั้นเป็นแบบปากต่อปาก 2) แนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรนั้นเกิดจากกลุ่มสมาชิก สถาบันชุมชนสหกรณ์ และคณะผู้บริหาร กรรมการ และเจ้าหน้าที่ 3) ปัญหาในการสร้างเครือข่ายนั้นเกิดจากสมาชิกบางคน และผลกระทบของเศรษฐกิจในช่วงนั้นๆ

คำสำคัญ: เครือข่ายทางสังคม ,แนวทางแห่งความสำเร็จสังคม ,สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยม

Abstract

The objective of this research were 1) How to create a social network of Prachuabkhirikhan high school teacher saving and credit cooperative Ltd. 2) The way to success of a social network of Prachuabkhirikhan high school teacher saving and credit cooperative Ltd. 3) The problems and obstacles to create a social network and how to fix a problems of a social network. This qualitative research study by Phenomenology, collect data with In-depth Interview and data analysis from personnel. The result reveals that 1) this social network that happened from Word of Mouth. 2) The way to success that happened from Members, Cooperative Institute And Executive Director and staff. 3) The problems to create this social network is some members and The economic impact in some periods.

Keyword: A social network, the way to success, high school teacher saving and credit cooperative.

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเครือข่ายทางสังคม (Social Network) เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจและเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาต่างๆแทบทุกวงการ ทั้งด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เนื่องจากเครือข่ายสังคมสามารถอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลหรือสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเรา ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะ โครงสร้างของเครือข่าย ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่าย สารสนเทศและทรัพยากรภายในเครือข่ายนั้น เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างทุนทางสังคม อย่างไรก็ตาม คำว่า เครือข่ายสังคมมีขอบข่ายที่กว้างและมักนำไปใช้ในบริบทที่ต่างกกัน เช่น เครือข่ายทางสังคม เครือข่ายสารสนเทศ เครือข่ายทางเทคโนโลยี เครือข่ายทางชีววิทยา (Newman, 2003: 167 - 256) ส่วนใหญ่เครือข่ายในโลกแห่งความเป็นจริงนั้นล้วนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์และสังคม จึงจัดว่าเป็นเครือข่ายทางสังคมแทบทั้งสิ้น โดยการศึกษาลักษณะโครงสร้างของเครือข่ายอาศัยหลักการเดียวกัน คือ การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม (Social network analysis: SNA) ซึ่งเป็นทั้งทฤษฎีกระบวนการทัศน์ และวิธีการวิจัยที่ช่วยให้เข้าใจถึงโครงสร้างของเครือข่ายทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของเครือข่ายได้ดีขึ้น ซึ่งการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมนำมาใช้ศึกษาเครือข่ายที่มีความซับซ้อน โดยเฉพาะ ฟิสิกส์ คอมพิวเตอร์ ชีววิทยาและยัง

นำมาประยุกต์ใช้กับสาขาวิชาต่างๆอย่างแพร่หลาย เช่น การแพทย์ สาธารณสุข การบริหารจัดการ เศรษฐศาสตร์ ด้านการตัดสินใจ รวมทั้งวงการสารสนเทศศาสตร์ด้วย การวิเคราะห์สังคมเครือข่าย จึงเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้สนใจศึกษาเครือข่ายทางสังคมในลักษณะพหุวิทยาการ และสหวิทยาการ (รุจเรขา และน้ำทิพย์: 2555)

สหกรณ์เป็นองค์กรนิติบุคคล ซึ่งตั้งขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งสหกรณ์ ในปี พ.ศ. 2459 นับถึงปัจจุบัน ในสมัยแรกเริ่มสหกรณ์มีจุดมุ่งหมายให้การช่วยเหลือสมาชิกคนจนที่ประกอบอาชีพกสิกรรมรายย่อย เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม การซื้อขายพืชผลทางการเกษตรมักถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบอยู่เสมอ การขาดแคลนทุนทรัพย์ในการประกอบอาชีพจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากพ่อค้า คหบดี ทำให้รัฐบาลต้องยื่นมือเข้ามาช่วยแก้ปัญหาอย่างจริงจังด้วยวิธีการสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2538: 18) สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นในหมู่ข้าราชการสหกรณ์และพนักงานธนาคารเพื่อการสหกรณ์ และได้แพร่หลายไปในหน่วยงานของรัฐและเอกชนทั่วประเทศ การจัดตั้งสหกรณ์เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงินและให้ผลตอบแทน ในรูป ของดอกเบี้ยอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และโดยการถือหุ้นหัก เมื่อสิ้นปีทางบัญชีต้องจ่ายปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกในอัตราที่กำหนด แต่การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มิได้มีเป้าหมายเพื่อหวังผลกำไรสูงสุดเช่นสถาบันการเงินอื่น ทั้งนี้สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นจากการรวมกันของสมาชิกด้วยความสมัครใจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกออมเงินและกู้ยืมเงินได้เมื่อมีความจำเป็นเพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพหรือคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยมีภาระดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจ การรับฝากเงิน นอกจากนี้เป็นแหล่งเงินฝากและเงินกู้ของสมาชิก และไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบ ทำให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคงขึ้น ตลอดจนถึงการจัดสวัสดิการในรูปแบบการช่วยเหลือสมาชิก (ณัฐพันธ์ และณรรักษ์: 2552)

การจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ โดยอาศัยอาคารสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนประจวบวิทยาลัย โดยมีวิสัยทัศน์ว่า “เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นนำ ที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพของสมาชิกภายใต้การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล” และพันธกิจ คือ สร้างความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายแก่บุคลากร ทุกฝ่าย นำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการบริหารและดำเนินการ ส่งเสริมให้มีมาตรการในการออมเงินของสมาชิก ส่งเสริมสวัสดิการแก่สมาชิก จัดทำข้อมูลสารสนเทศและข่าวสารข้อมูลของสหกรณ์ให้เป็นระบบ สมาชิกได้รับการบริการได้อย่างทั่วถึง (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจวบคีรีขันธ์จำกัด (ม.ป.ป.))

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จด้วยการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการดำเนินการที่ทำให้เกิดความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจาก

ผลการวิจัยจะสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่ยังไม่ประสบความสำเร็จได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรของตนเอง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อการศึกษาการสร้างเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจำบึงกุ่มจังหวัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจำบึงกุ่มจังหวัด
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทาง/วิธีการในการแก้ไขปัญหาในการประสบความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจำบึงกุ่มจังหวัด

ขอบเขตด้านการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร คือ ศึกษาและเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบึงกุ่มจังหวัด 2 คน สมาชิกกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบึงกุ่มจังหวัด 5 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ศึกษาลักษณะเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจำบึงกุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นข้อมูลแนวทางของปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบึงกุ่มจังหวัด
4. ด้านเวลา คือ ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมีนาคม 2558 – เดือนพฤษภาคม 2558

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ ช่วยให้ความรู้และความเข้าใจทางวิชาการในเรื่องปัจจัยแห่งความสำเร็จที่เป็นองค์ความรู้ส่วนหนึ่งของผู้บริหารสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์สำเร็จรุ่มงตามวัตถุประสงค์
2. ประโยชน์เชิงนโยบาย คือ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะเครือข่ายทางสังคมที่เกิดจากความช่วยเหลือ ร่วมมือกันทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ อาศัยความร่วมมือของผู้บริหารและ

กรรมการที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่เป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ

3. ประโยชน์ด้านการปฏิบัติ คือ ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในวิธีการแก้ไขปัญหา อุปสรรคของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุประจวบคีรีขันธ์

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายทางสังคม

เครือข่ายทางสังคมหมายถึง โครงสร้างทางสังคมที่สร้างขึ้นจากกลุ่มของผู้กระทำ (เช่น ปัจเจกบุคคลหรือองค์กร) และความสัมพันธ์ทวิภาคระหว่างผู้กระทำเหล่านี้ ทักษณมิติเครือข่ายสังคมช่วยให้สามารถวิเคราะห์โครงสร้างของหน่วยสังคมทั้งหมดได้อย่างกระจ่างแจ้ง การศึกษาโครงสร้างเหล่านี้ใช้การวิเคราะห์เครือข่ายสังคมเพื่อระบุแบบอย่างท้องถิ่นหรือทั่วโลก ค้นหาหน่วยสังคมที่มีอิทธิพล และตรวจวัดพลวัตของเครือข่าย (Wasserman, Stanley; 2558)

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factors : CSFs) ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ คือ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ขององค์กร ปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการยึด โยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปทิศทางเดียวกันทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จวิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการตอบสนอง ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ไม่จำเป็นต้องวัดผลได้แต่จะทำหน้าที่ชี้นำ หรือเป็นหลักหมายสำคัญต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ (ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ; 2558)

แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์

หลักการสหกรณ์ คือ "แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าทางสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม" ซึ่งประกอบด้วยการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntray and Open Membership) คือ การเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ ไม่ใช่ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ข่มขู่จากผู้อื่น

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) คือ เป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนที่จะต้องร่วมแรงกายใจ และสติปัญญาในการดำเนินการ และควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่างๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการและที่ประชุมใหญ่

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation) คือ มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน นอกนั้นก็อาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนแห่งธุรกิจ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) คือ การได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์ หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ (Education, Training and Information) คือ การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกในอนาคต มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
- การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ รวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives) คือ การร่วมมือระหว่างสหกรณ์อาจทำได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่ สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกันควรรวมตัวกันทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์กรสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมแนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การวิจัย และการพัฒนา ฯลฯ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) คือ สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้นๆ(กรมส่งเสริมสหกรณ์; 2557)

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง "แนวทางความสำเร็จด้วยการสร้างเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ จำกัด" ในครั้งนี้ ใช้วิธีศึกษาตามแนวทางการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ครอบคลุม และเหมาะสมกับการวิเคราะห์โดยมีการศึกษารายละเอียด และการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของการวิจัย เพราะเป็นผู้ที่ต้องเก็บข้อมูลภาคสนามจึงต้องเตรียมตัวให้พร้อมในการลงพื้นที่ภาคสนาม
2. เตรียมแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. สมุดจดบันทึกและปากกา ใช้สำหรับบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
4. เครื่องบันทึกเสียง ใช้บันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการทำวิจัย เช่น เอกสาร หนังสือ และเว็บไซต์ต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับวิจัยให้มากที่สุด และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเป็นมา ปัจจัย และลักษณะของเครือข่ายทางสังคมที่ส่งผลให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ประสบความสำเร็จ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการจดบันทึกและเทปบันทึกเสียงสรุปมาเป็นผลการวิจัย

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว จะต้องทำการตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งบางครั้งทำไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

มักจะใช้วิธีการที่เรียกว่า การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) ได้แก่

1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล โดยพิจารณาแหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคลที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ ถ้าข้อมูลต่างสถานที่จะเหมือนกันหรือไม่ และถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย โดยการเปลี่ยนตัวผู้สังเกตหรือสัมภาษณ์และ

3) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีสังเกตควบคู่ไปกับการซักถามสำหรับกรณีวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพมักจะไม่ใช่สถิติช่วยในการวิเคราะห์แต่จะใช้แนวคิดทฤษฎีเป็นกรอบในการวิเคราะห์โดยวิธีการหลักที่ใช้มี 2 วิธีคือ วิธีแรก เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ (interpretation) ซึ่งได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ที่ได้จับบันทึกไว้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น โดยผู้วิจัยได้เห็นหลาย ๆ เหตุการณ์และได้ทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าแล้ว ข้อมูลที่ไม่ต้องการจะถูกกำจัดออกไปได้หลังจากนั้นทำการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (inductive) โดยการเขียนเป็นประโยคหรือข้อความตามกรอบแนวคิดทฤษฎีหรือตอบปัญหาของการวิจัย วิธีที่สอง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Aqualytic descriptive) ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร (Document Research) ในการวิเคราะห์เอกสารผู้วิจัยต้องคำนึงถึงบริบท (context) หรือสภาพแวดล้อมของข้อมูลเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ประกอบด้วยว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองวิธีนี้จะเป็นข้อความแบบบรรยาย (descriptive) ไม่มีสูตรสำเร็จตายตัว ขึ้นอยู่กับประเด็นหรือปัญหาที่จะวิเคราะห์และการเลือกของนักวิจัย ดังนั้นการมีกรอบความคิดหรือทฤษฎีที่หลากหลายจะมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ได้ลึกซึ้งและสร้างข้อสรุปที่หนักแน่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายทางสังคม การสร้างเครือข่ายทางสังคม ปัญหา อุปสรรคในการสร้างเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้วิธีการถอดเทปการสนทนาแบบคำต่อคำ (Verbatim) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างข้อสรุปเพื่อวิเคราะห์ให้เห็นเป็นบริบท เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสังคมเครือข่ายของกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ มีผลการศึกษา ดังนี้

1. ลักษณะเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่าเดิมคณะกรรมการและผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ จำกัด เคยเป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจวบคีรีขันธ์ จำกัด มาก่อนทำให้มีเครือข่ายเพื่อนที่เป็นสมาชิกเดิมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจวบคีรีขันธ์ จำกัด และ

บุคลากรในโรงเรียนมัธยมที่เป็นเพื่อนที่ร่วมงานกัน โดยคณะกรรมการและผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบศิริพันธ์ จำกัด ต้องการให้เกิดความสะดวกมากขึ้น จึงชักชวนกันก่อตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบศิริพันธ์ จำกัด ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ คือ สมาชิก เพราะเงินทุนส่วนหนึ่งที่นำมาหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆภายในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบศิริพันธ์ จำกัด ได้จาก "เงินฝากหุ้น" หรือ "เงินหุ้นเรือน" ของสมาชิก เมื่อเริ่มมีการปล่อยกู้ให้สมาชิก จึงมีการบอกปากต่อปากระหว่างสมาชิกส่งต่อไปถึงเพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียนของสมาชิกคนนั้นๆ จึงทำให้มีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น

2. แนวทางแห่งความสำเร็จของเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบศิริพันธ์ จำกัด

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ทำให้แบ่งแนวทางความสำเร็จได้ดังนี้

แนวทางความสำเร็จจากภายในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบศิริพันธ์

2.1) กลุ่มสมาชิก ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบศิริพันธ์ จำกัด โดยการขยายกลุ่มสมาชิกเกิดจากการบอกกันปากต่อปากของสมาชิก คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ ยกตัวอย่าง สมาชิกทำงานเป็นครูอยู่ภายในโรงเรียนมัธยมในจังหวัดบศิริพันธ์ ซึ่งรู้จักกับเพื่อนร่วมงานที่เป็นครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นอย่างดี ได้พูดคุยและชักชวนให้มาเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบศิริพันธ์ จำกัด ร่วมกัน โดยในการดำเนินการหรือทำกิจกรรมต่างๆสมาชิกมีสิทธิในการร่วมกันตัดสินใจ

2.2) สถาบันชุมชนสหกรณ์ ซึ่งในการจัดตั้งสหกรณ์นั้นจะต้องเป็นสมาชิกของชุมชนสหกรณ์ มีการฝากหุ้นเป็นรายปี แต่ละจังหวัดจะมีสหกรณ์จังหวัดเป็นสำนักงานใหญ่ที่คอยดูแลควบคุมระเบียบ โดยสถาบันชุมชนสหกรณ์ จะเป็นแหล่งเงินกู้หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบศิริพันธ์ จำกัด โดยเงินทุนที่นำมาให้ข้าราชการครูกุนั้นนอกจากจะได้จาก "เงินฝากหุ้น" ของสมาชิกแล้ว อีกส่วนหนึ่งได้จากการกู้ยืมสถาบันชุมชนสหกรณ์ เป็นต้น

2.3) สหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจำบศิริพันธ์ จำกัด เป็นสำนักงานใหญ่ประจำจังหวัดที่คอยดูแลควบคุม ระเบียบปฏิบัติ และข้อบังคับต่างๆ คอยช่วยเหลือในด้านการดำเนินการต่างๆของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจำบศิริพันธ์ ยกตัวอย่าง การจัดอบรมคณะกรรมการผู้บริหารเรื่องการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น เป็นต้น

2.4) ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ เป็นแหล่งเงินกู้รองจากสถาบันชุมชนสหกรณ์ และเป็นที่ติดต่อการดำเนินการทางด้านธุรกรรมทางการเงิน ยกตัวอย่าง การนำเช็คมาขึ้นเงิน เพื่อเป็นการชำระหนี้ผ่านธนาคาร เป็นต้น

2.5) คณะกรรมการผู้บริหาร นอกจากจะเป็นผู้ก่อตั้งแล้วยังทำหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ที่คอยประชาสัมพันธ์หาสมาชิก ในตามที่ประชุมต่างๆ ทั้งการให้ข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมการดำเนินการต่างๆของสหกรณ์แก่สมาชิก โดยการจัดประชุมในโรงเรียน หรือสัมมนาครูภายในโรงเรียน ก็จะมีการประชาสัมพันธ์ ชักชวน และแนะนำให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียน เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ จำกัด

2.6) เจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้รับเรื่องติดต่อของสมาชิกและดำเนินการเอกสารต่างๆ ทั้งด้านการเก็บรวบรวมเอกสารการกู้ยืมของข้าราชการครู และการไปดำเนินการทางธุรกรรมที่ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ยกตัวอย่างผู้ที่สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิก จะมีการเซ็นสัญญา เจ้าหน้าที่จะเป็นผู้ดำเนินการคีย์ข้อมูล รวบรวมเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการกู้ยืม อีกทั้งการนำเช็คไปขึ้นที่ธนาคาร และการนำเงินไปชำระหนี้ เป็นต้น

3. ปัญหา อุปสรรคในการสร้างเครือข่ายทางสังคม และแนวทาง/วิธีการในการแก้ไขปัญหาในการสร้างเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมัธยมประจวบคีรีขันธ์ จำกัด

3.1) ปัญหา อุปสรรค

เนื่องจากในปัจจุบันค่าครองชีพสูงและเกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ จึงทำให้ในบางครั้งเกิดกรณีสมาชิกบางคนชำระหนี้ล่าช้า เกินกำหนด หรือในบางกรณีเกิดจากการย้ายที่อยู่หรืออาจเกิดจากเหตุผลส่วนตัวของสมาชิกผู้กู้ ทำให้การส่งใบแจ้งหนี้คลาดเคลื่อน และเกิดการชำระหนี้ล่าช้าได้

3.2) แนวทาง/วิธีการในการแก้ไขปัญหา

จะมีการทำหนังสือแจ้งเตือนเบื้องต้นไปยังสมาชิกผู้กู้ ในกรณีที่มีการชำระหนี้ล่าช้าจากที่กำหนด ถ้าหลังจากการแจ้งเตือนแล้วยังไม่มีการไปชำระหนี้ จะมีการทำตามมาตรการในสัญญาเริ่มจากการเก็บเงินจากผู้ค้ำประกัน

อภิปรายผล

ปัจจัยที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จคือสมาชิกของสหกรณ์และการบริหาร ซึ่งเปิดโอกาสให้สมาชิกมีสิทธิในการร่วมตัดสินใจงานซึ่งสอดคล้องกับหลักการสหกรณ์ที่ว่าด้วยสมาชิกทุกคนมีหน้าที่จะต้องร่วมแรงกายแรงใจ และสติปัญญาในการดำเนินการและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้เครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ยังเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ สถาบันชุมชนสหกรณ์ สมาชิก คณะกรรมการผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายทางสังคมของสหกรณ์ ออมทรัพย์क्रमัธยมประจวบคีรีขันธ์ จำกัด ทำให้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันเกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น เงินเดือนข้าราชการบางคนอาจใช้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว จึงเห็นควรให้มีการ ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์क्रमัธยมประจวบคีรีขันธ์ จำกัดต่อไป เนื่องจากการช่วยเหลือ ข้าราชการครูที่มีปัญหาทางการเงิน ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้ข้าราชการครูไม่ต้องไป กู้ยืมนอกระบบ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

- 1.) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านการแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดซื้อของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์क्रमัธยมประจวบคีรีขันธ์ จำกัด เพื่อเป็นการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 2.) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มสมาชิกให้กับสหกรณ์และ เป็นฐานความมั่นคงและยั่งยืนให้กับสหกรณ์

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์, (2538): 18. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2558 จาก ,
webhost.cpd.go.th/ewt/web_cpd/download/Command/16.doc
- ณัฐพันธ์ พิณสุวรรณ และณรัตน์ ศรีวิหะ. (2552). ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มี
ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 42 จำกัด.
- เบญญา ยอดดำเนิน-เอ็ดดิกจ์. (2552). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ: การจัดการข้อมูล การตีความ
และการหาความหมาย. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ นัตรารณณ์. (2553). การออกแบบการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุจเรขา วิทยาวุฒิกุล และน้ำทิพย์ วิภาวิน. (2555). "การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม กับงานวิจัย
ทางสารสนเทศศาสตร์." ปรินญาณิพนธ์ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.สุราษฎร์ จันทวานิช. (2554). วิธีการวิจัยเชิง
คุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 19.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2558).
สืบค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2558. จาก, <http://www.qa.kmutnb.ac.th/>
- สุราษฎร์ จันทวานิช. (2554). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ครูประจวบคีรีขันธ์จำกัด (ม.ป.ป.) เข้าถึงเมื่อ 30 เมษายน 2558
เข้าถึงจาก<http://www.pkn-coop.com/aboutus.php?g=home&page=topics&t=156>
- Wasserman, Stanley; Faust, Katherine (1994). "Social Network Analysis in the Social
and Behavioral Sciences". Social Network Analysis: Methods and Applications.
Cambridge University Press. pp. 1–27. ISBN 9780521387071.